

Język ojczysty • Język szwedzki

•

Wielojęzyczność • Przyuczanie po polsku

**Dla osób, które mają dzieci
w klasach zerowych i w szkole podstawowej**

**Ważnymi czynnikami
dla powodzenia dziecka w szkole są:**

- dziecko rozwija umiejętności myślenia i uczenia się w języku ojczystym
- dziecko rozwija swój drugi język, czyli szwedzki.

Klasa zerowa i szkoła podstawowa, wiek od 6 do 16 lat

W roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat, zaczyna naukę w tzw. klasie zerowej.

Edukacyjne zabawy przygotowują dziecko do rozpoczęcia zajęć szkolnych.

Dziecko ma obowiązek szkolny od 1-szej do 9-tej klasy.

Wszystkie przedmioty w szkole są obowiązkowe, również pływanie, wycieczki oraz dni przeznaczone na zajęcia sportowe (idrottsdagar).

Szkoła jest bezpłatna. Książki, materiały edukacyjne oraz posiłki uczniowie otrzymują bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów.

Wszystkie przedmioty mają wyznaczone cele.

Uczeń otrzymuje oceny po raz pierwszy w 8-mej klasie.

Osiągnięte cele mogą dać ocenę:

dostateczną (godkänd G), dobrą (väl godkänd VG) lub bardzo dobrą (mycket väl godkänd MVG).

Uczeń, szkoła i rodzice ucznia ponoszą wspólną odpowiedzialność za osiągnięcie celów nauczania przez ucznia.

Rodzice ponoszą główną odpowiedzialność za wywiązywanie się ucznia ze swoich obowiązków szkolnych tzn. Przychodzenia na czas do szkoły, odrabiania zadanych lekcji i przynoszenia ze sobą odpowiedniego wyposażenia.

Wszelkie kary cielesne (również klapsy czy szturchańce) są w Szwecji zabronione, zarówno w domu jak i w szkole.

Szwedzki jako język drugi (Svenska som andra språk, SVA)

SVA jest osobnym przedmiotem w szkole i jest przeznaczony dla tych uczniów, którzy rozpoczęli rozwój językowy w innym języku niż szwedzkim.

Uczeń może otrzymywać lekcje ze SVA, jeśli np. ma inny język ojczysty niż szwedzki (rozmawia w innym języku z jednym lub dwoma rodzicami).

W niektórych gminach, raz w roku, testuje się wszystkich uczniów, którzy mają prawo do SVA, żeby wiedzieć, czy oraz ewentualnie ile lekcji musieliby otrzymać.

Szwedzkiego, SVA naucza wykwalifikowany nauczyciel. Zajęcia odbywają się w szkole ucznia i najczęściej razem z innymi dziećmi o takich samych potrzebach.

Lekcje SVA odbywają się zawsze w ramach godzin szkolnych. Lekcje nie powinny odbywać w tym samym czasie, kiedy klasa ma zajęcia praktyczne, jak np. prace ręczne lub wychowanie fizyczne. Lekcje z tych przedmiotów są równie ważne, ze względu na kontakty z innymi dziećmi w klasie.

Język ojczysty ucznia, język pierwszy

Badania naukowe dowodzą, że bardzo ważnym dla rozwoju dziecka jest dalszy rozwój tego języka, w którym porozumiewa się ono z jednym lub obojgiem rodziców (język ojczysty).

Wielojęzyczność sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dziecka. U ucznia wzrasta poczucie własnej wartości oraz rozwija się wielokulturowa tożsamość.

Naukowcy z całego świata twierdzą, że wielojęzyczne dziecko najlepiej się rozwija, gdy oba języki rozwijają się równolegle: język ojczysty i język większości narodowej.

Rozwój języka pierwszego (ojczystego) ma ogromne znaczenie dla rozwoju drugiego języka (szwedzkiego).

Ważnym jest, aby dziecko uczyło się języka szwedzkiego, ale równocześnie dalej rozwijało swój język ojczysty, ponieważ sprzyja to wszechstronnym postępom w nauce.

Język ojczysty odgrywa dużą rolę w kształtowaniu tożsamości i poczucia własnej wartości dziecka.

Twoje dziecko może uczestniczyć w lekcjach języka ojczystego (modersmålslektioner) w szkole, jeśli:

- co najmniej jeden z rodziców ma inny język ojczysty niż szwedzki
- język polski jest używany w domu i uczeń posługuje się nim na co dzień, w kontaktach z rodziną.

W 8-ej i 9-tej klasie uczeń otrzymuje ocenę z języka ojczystego, tak samo jak z innych przedmiotów.

Gmina ma obowiązek zorganizować lekcje języka ojczystego, jeśli co najmniej 5 uczniów zamieszkałych w danej gminie wyraża chęć nauki tego języka.

Lekcje języka ojczystego odbywają się najczęściej po zakończeniu lekcji w danym dniu i mogą odbywać się w innej szkole.

Spółeczeństwo odnosi korzyści z faktu, iż w jego skład wchodzi osoby wielojęzyczne, niosące ze sobą elementy wielu kultur.

Przyuczanie w języku ojczystym (studiehandledning på modersmål)

Aby język szwedzki mógł spełniać rolę narzędzia, za pomocą którego uczeń będzie mógł zdobywać wiedzę z różnych przedmiotów szkolnych, potrzeba kilku lat nauki tego języka.

W tym czasie dziecko ma prawo do przyuczania w języku ojczystym co wspiera proces nauczania i umożliwia wszechstronny rozwój ucznia.

W innym przypadku uczeń nie ma możliwości osiągnąć wiedzy adekwatnej do jego wieku.

To z kolei często wywołuje złe samopoczucie ucznia oraz osłabia jego wiarę w siebie.

Wszyscy nowo przybyli uczniowie potrzebują przyuczania w języku ojczystym lub w wyjątkowych przypadkach po szwedzku.

Rozwój wiedzy i języka ucznia są wzajemnie od siebie zależne i powinny rozwijać się równolegle.

Rozmowy o postępach ucznia w nauce

Nauczyciele ucznia spotykają się z rodzicami ucznia dwa razy w roku szkolnym, kiedy informują o postępach dziecka w nauce i jego funkcjonowaniu w klasie.

Ważne!

Rodzice ucznia mają prawo do takiej rozmowy przy pomocy tłumacza.

Dziecko nie powinno być tłumaczem.

Dzieci, które czują się pewnie wchłaniają wiedzę.
Niepewne, wystraszone i niespokojne dzieci
nie przyjmują wiedzy.

Poniżej adresy stron internetowych, na których można znaleźć informacje w różnych językach:

<http://modersmal.skolverket.se>

Wybierz zakładkę: För föräldrar (dla rodziców)

Dostępne zasoby: lexikon (słownik),
bildlexikon (ilustrowany słownik) i inne

<http://modersmal.skolverket.se/verktyg>

Słowniki i encyklopedie

<http://modersmal.skolverket.se/polska/>

Informacje dla nauczycieli, rodziców i uczniów po polsku

<http://www.bokspindeln.se>

Księgarnia, która sprzedaje książki w różnych językach dla dzieci

<http://www.zakamarki.pl>

Wydawnictwo, które wydaje szwedzkie książki dla dzieci po polsku

www.8sidor.se

Aktualne wiadomości napisane prostym językiem szwedzkim

Adresy stron z informacją po szwedzku i angielsku

www.skolverket.se

„Skolverket” jest najwyższym urzędem do spraw szkolnictwa

www3.skolverket.se

Różne formy organizacji szkół i plany nauczania

Ilustracje: Magda Korotyńska

magda.k@swipnet.se

maj 2009